

BÁO CÁO

Tổng kết 05 năm thực hiện Nghị định số 55/2019/NĐ-CP ngày 24/6/2019 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa

(Tính đến ngày 30/6/2025)

VĂN PHÒNG CHÍNH PHỦ
CÔNG VĂN ĐẾN
Giờ ..... Ngày 01/8
Kính chuyên..... Đ.M.N

I. NHỮNG KẾT QUẢ CHỦ YẾU

1. Xây dựng, hoàn thiện thể chế, hướng dẫn, chỉ đạo thực hiện

Để triển khai Nghị định số 55/2019/NĐ-CP ngày 24/6/2019 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, Bộ Tư pháp đã tham mưu xây dựng và trình ban hành 02 Quyết định của Thủ tướng Chính phủ¹; phối hợp với Bộ Tài chính xây dựng, ban hành Thông tư hướng dẫn lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước phục vụ hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa². Hàng năm Bộ Tư pháp ban hành Kế hoạch triển khai Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021 - 2025³, Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021 – 2030”⁴ và văn bản hướng dẫn, chỉ đạo tổ chức triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Qua 05 năm thực hiện Nghị định (giai đoạn từ năm 2019 đến năm 2024), trong phạm vi lĩnh vực quản lý, các bộ, cơ quan trung ương và chính quyền địa phương cấp tỉnh đã ban hành các kế hoạch, văn bản chỉ đạo, hướng dẫn... nhằm

¹ Quyết định số 81/QĐ-TTg ngày 19/01/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021 – 2025.

² Thông tư số 64/2021/TT-BTC ngày 29/7/2021 của Bộ trưởng Bộ Tài chính hướng dẫn lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước phục vụ hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

³ Quyết định số 222/QĐ-BTP ngày 09/02/2021 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp ban hành Kế hoạch triển khai các hoạt động năm 2021 của Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021-2025; Quyết định số 47/QĐ-BTP ngày 17/01/2022 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp ban hành Kế hoạch triển khai các hoạt động năm 2022 của Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021-2025; Quyết định số 18/QĐ-BTP ngày 06/01/2023 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp ban hành Kế hoạch triển khai các hoạt động năm 2023 của Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021-2025; Quyết định số 972/QĐ-BTP ngày 30/5/2024 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp Sửa đổi, bổ sung Quyết định số 2170/QĐ-BTP ngày 07/9/2023 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp ban hành Kế hoạch triển khai các hoạt động năm 2024 của Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021 – 2025 và ban hành Kế hoạch thực hiện Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021 – 2030” năm 2024.

⁴ Quyết định số 345/QĐ-TTg ngày 05/4/2023 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021 – 2030”.

triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp. Một số địa phương đã tích cực, chủ động xây dựng và triển khai đề án, đề tài, chương trình, kế hoạch hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp⁵; ban hành Nghị quyết quy định định mức chi của địa phương cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, quy chế phối hợp hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp⁶.

Công tác thông tin, truyền thông, quán triệt triển khai các văn bản mới, khảo sát đánh giá nhu cầu và hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp được chú trọng. Bộ Tư pháp đã ban hành văn bản hướng dẫn, chỉ đạo triển khai kịp thời các nhiệm vụ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp theo Nghị quyết số 66/NQ-CP ngày 09/5/2024 của Chính phủ ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 41-NQ/TW ngày 10/10/2023 của Bộ Chính trị về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong tình hình mới⁷. Các văn bản hướng dẫn, chỉ đạo, triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp được đăng tải đầy đủ, kịp thời trên Trang tin điện tử hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp thuộc Cổng Thông tin điện tử Bộ Tư pháp.

2. Xây dựng, khai thác các cơ sở dữ liệu pháp luật và mạng lưới tư vấn viên pháp luật hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp

Các cơ quan chủ trì soạn thảo đã cập nhật kịp thời, đầy đủ các văn bản quy phạm pháp luật theo yêu cầu quy định tại Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật và Nghị định số 52/2015/NĐ-CP ngày 28/5/2015 của Chính phủ về Cơ sở dữ liệu quốc gia về pháp luật. Trong 05 năm (từ ngày 16/8/2019 đến ngày 16/8/2024), có 24.694 văn bản quy phạm pháp luật được cập nhật trên Cơ sở dữ liệu quốc gia về văn bản quy phạm pháp luật (trong đó có 5.628 văn bản có nội dung liên quan trực tiếp đến doanh nghiệp), tạo điều kiện cho doanh nghiệp tiếp cận kịp thời, thuận tiện các chính sách, quy định của Nhà nước; Cơ sở dữ liệu được duy trì và vận hành ổn định, từng bước đổi mới, đáp ứng tốt hơn nhu cầu khai thác thông tin pháp lý của doanh nghiệp.

3. Xây dựng, thực hiện Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa

3.1. Ban hành chương trình, kế hoạch và chỉ đạo, hướng dẫn triển khai

⁵ Thành phố Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, Đà Nẵng, Tuyên Quang, Vĩnh Phúc, Bắc Giang...

⁶ Cà Mau, Thừa Thiên Huế, Phú Yên...

⁷ Công văn số 2980/BTP-PBGDPL ngày 30/5/2024 của Bộ Tư pháp.

Thực hiện nhiệm vụ xây dựng và triển khai Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa theo giai đoạn 05 năm, Bộ Tư pháp đã chủ trì tham mưu xây dựng, trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình giai đoạn 2021 – 2025 (sau đây gọi là Chương trình 81)⁸. Triển khai Chương trình, hàng năm Bộ Tư pháp ban hành Kế hoạch hoạt động⁹ xác định nội dung và các nhiệm vụ phù hợp với yêu cầu cụ thể và nguồn lực được giao; tổ chức Hội nghị sơ kết đánh giá kết quả thực hiện Chương trình, đồng thời lấy ý kiến của các bộ, cơ quan, tổ chức về dự thảo Kế hoạch hoạt động năm sau.

Tại các địa phương, Ủy ban nhân dân hoặc Sở Tư pháp của 52 tỉnh, thành phố đã có văn bản (Quyết định, Kế hoạch) ban hành Chương trình theo giai đoạn hoặc hàng năm để triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn; đồng thời ban hành văn bản chỉ đạo, hướng dẫn, phân công nhiệm vụ cho các cơ quan, tổ chức liên quan trong triển khai Chương trình¹⁰.

3.2. Một số kết quả nổi bật của Chương trình

a) Xây dựng, vận hành Trang tin/chuyên mục/mục hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp trên Cổng/Trang thông tin điện tử của bộ, cơ quan, địa phương

Năm 2018, Bộ Tư pháp đã xây dựng và vận hành Trang tin điện tử hỗ trợ pháp lý dành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa thuộc Cổng thông tin điện tử Bộ Tư pháp (www.moj.gov.vn); thành lập Ban biên tập Trang tin¹¹; ban hành Quy chế hoạt động của Trang tin¹²; phân công đơn vị đầu mối quản lý, vận hành Trang tin¹³. Từ khi vận hành chính thức đến nay, Trang tin đã cập nhật, đăng tải trên 1000 tin, bài, tài liệu phục vụ nhu cầu cung cấp thông tin pháp lý của doanh nghiệp. Các chuyên mục của Trang tin cơ bản phù hợp với mục tiêu hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, có nhiều tính năng mới, tiện ích thiết thực (khảo sát trực

⁸ Chương trình giai đoạn 2021 – 2025 được phê duyệt tại Quyết định số 81/QĐ-TTg ngày 19/01/2021 của Thủ tướng Chính phủ.

⁹ Quyết định số 222/QĐ-BTP ngày 09/02/2021 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp ban hành Kế hoạch hoạt động năm 2021 của Chương trình; Quyết định số 47/QĐ-BTP ngày 17/01/2022 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp ban hành Kế hoạch hoạt động năm 2022 của Chương trình; Quyết định số 18/QĐ-BTP ngày 06/01/2023 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp ban hành Kế hoạch hoạt động năm 2023 của Chương trình; Quyết định số 972/QĐ-BTP ngày 30/5/2024 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp ban hành Kế hoạch hoạt động năm 2024 của Chương trình.

¹⁰ Chỉ còn một số tỉnh, thành phố (trước sáp nhập) chưa ban hành Chương trình của địa phương: Bắc Kạn, Bình Dương, Bình Phước, Đắk Lắk, Đắk Nông, Đồng Tháp, Hà Nam, Hậu Giang, Nam Định, Quảng Bình, Quảng Nam, Sơn La, Tiền Giang.

¹¹ Quyết định số 463/QĐ-585 ngày 20/3/2018 của Trưởng ban quản lý chương trình về việc thành lập Ban biên tập Trang thông tin điện tử hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

¹² Quyết định số 1951/QĐ-585 ngày 23/7/2018 của Trưởng ban quản lý chương trình về việc ban hành quy chế hoạt động của Trang thông tin điện tử hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

¹³ Từ ngày 31/01/2024 trở về trước, Ban Quản lý Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa được giao đầu mối quản lý và vận hành Trang tin; từ ngày 01/02/2024, Cục Phổ biến, giáo dục pháp luật, Bộ Tư pháp được giao quản lý và vận hành Trang tin.

tuyên, hỏi đáp và tư vấn trực tuyến, livestream, Facebook/Youtube/Zoom...); chú trọng rà soát, thường xuyên đánh giá hoạt động của Trang tin, gắn với thực hiện nhiệm vụ tại Quyết định số 345/QĐ-TTg ngày 05/4/2023 của Thủ tướng Chính phủ¹⁴, Bộ Tư pháp đang tiến hành đánh giá tổng thể hoạt động của Trang tin và các cơ sở dữ liệu pháp luật phục vụ cung cấp thông tin pháp lý theo quy định tại Nghị định số 55/2019/NĐ-CP đề kiến nghị, đề xuất phương án nâng cấp Trang Thông tin thành Cổng Thông tin điện tử quốc gia về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

Các bộ, cơ quan trung ương, địa phương đã xây dựng chuyên mục, mục riêng về hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp¹⁵ hoặc lồng ghép nội dung về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên chuyên mục liên quan thuộc Cổng/Trang tin điện tử của bộ, cơ quan, địa phương, tạo điều kiện tiếp cận kịp thời hơn với các thông tin, văn bản, chính sách liên quan đến hoạt động của doanh nghiệp.

b) Cung cấp thông tin pháp lý, kiến thức pháp luật cho doanh nghiệp nhỏ và vừa thông qua các chuyên mục, chương trình trên các phương tiện thông tin đại chúng.

Bộ Tư pháp phối hợp với các Báo, Đài trung ương¹⁶ xây dựng, phát sóng **542 chương trình**¹⁷ thông tin, truyền thông về chính sách, pháp luật cho doanh nghiệp, duy trì theo định kỳ hàng tuần chuyên mục “Kinh doanh và Pháp luật”; xây dựng các bản tin điện tử hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp. Các chương trình, số phát sóng chuyên đề được xây dựng và triển khai từ những giai đoạn đầu trong bối cảnh bùng phát dịch Covid-19, các nội dung truyền thông chủ yếu tập trung vào các vấn đề giúp doanh nghiệp vượt qua khó khăn, phục hồi hoạt động sản xuất kinh doanh hậu Covid-19.

c) Tổ chức hội nghị, diễn đàn đối thoại giữa cơ quan quản lý nhà nước với doanh nghiệp nhỏ và vừa về các vướng mắc pháp lý của doanh nghiệp

Năm 2022, Bộ Tư pháp đã tham mưu Thủ tướng Chính phủ tổ chức Diễn đàn “Kinh doanh và Pháp luật” với chủ đề “*Nhận diện, tháo gỡ vướng mắc pháp lý hỗ trợ doanh nghiệp phục hồi, phát triển*” với sự tham dự và chủ trì của Phó

¹⁴ Quyết định số 345/QĐ-TTg ngày 05/4/2023 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021 – 2030.

¹⁵ Bộ Tài chính xây dựng mục hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp nhỏ và vừa trên chuyên mục Hỗ trợ doanh nghiệp trên Cổng thông tin điện tử của Bộ (www.mof.gov.vn).

¹⁶ Đài Truyền hình Việt Nam, Đài truyền hình Quốc hội, Đài Truyền hình kỹ thuật số, Đài Tiếng nói Việt Nam.

¹⁷ Bao gồm: 331 số chuyên đề trên Đài Tiếng nói Việt Nam (kênh VOV) và 63 chương trình trên Đài Truyền hình Việt Nam (kênh VTV2), 100 số trên Đài Truyền hình Thông tấn xã, 48 số trên Đài truyền hình Quốc hội.

Thủ tướng Thường trực Chính phủ Phạm Bình Minh và hơn 400 đại biểu, được Lãnh đạo Chính phủ, các bộ, cơ quan và địa phương đánh giá cao mục đích, ý nghĩa và kết quả của Diễn đàn. Sau Diễn đàn, Thủ tướng Chính phủ đã chỉ đạo các bộ, cơ quan liên quan có trách nhiệm tiếp tục rà soát, tháo gỡ những vướng mắc pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa¹⁸.

Năm 2024, Bộ Tư pháp đã tham mưu Hội đồng phối hợp PBGDPL trung ương tổ chức Diễn đàn “Kinh doanh và Pháp luật” lần thứ 2 với chủ đề “Chung tay tháo gỡ khó khăn, vướng mắc pháp lý, tạo dựng môi trường đầu tư kinh doanh thuận lợi cho doanh nghiệp”. Diễn đàn được tổ chức vào ngày 09/10/2024 tại thành phố Hà Nội, dưới sự chủ trì của đồng chí Lê Thành Long, Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Thủ tướng Chính phủ, với sự tham dự trực tiếp của hơn 300 đại biểu tại Hà Nội, trực tuyến tại 63 điểm cầu tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương. Đây được xác định là sự kiện có ý nghĩa chính trị - pháp lý quan trọng hưởng ứng Ngày Doanh nhân Việt Nam (10/10/2024) và Ngày Pháp luật Việt Nam (ngày 09/11/2024), góp phần thúc đẩy khơi thông nguồn lực xã hội, tạo môi trường thuận lợi cho đầu tư, sản xuất, kinh doanh, thể hiện trách nhiệm và sự quyết tâm của Chính phủ trong hỗ trợ, đồng hành cùng doanh nghiệp vì sự phát triển bền vững của đất nước.

Bên cạnh đó, trong 05 năm, nhiều vấn đề, vướng mắc pháp lý của doanh nghiệp nhỏ và vừa được tháo gỡ, giải đáp tại các hội thảo, tọa đàm, diễn đàn do các bộ, cơ quan, địa phương tổ chức triển khai theo phạm vi quản lý. Các vấn đề pháp lý tập trung chủ yếu trong lĩnh vực đầu tư, thuế, kinh doanh, đất đai... Đây là hình thức hỗ trợ pháp lý được các doanh nghiệp quan tâm, tạo cầu nối giữa các cơ quan quản lý nhà nước, tổ chức đại diện doanh nghiệp và doanh nghiệp chia sẻ thông tin, nắm bắt ý kiến và đưa ra giải pháp, phương án tháo gỡ những vướng mắc pháp lý đang được doanh nghiệp quan tâm, thể hiện rõ trách nhiệm của Nhà nước với tinh thần kiến tạo và đồng hành cùng doanh nghiệp.

d) Xây dựng các bản tin, tài liệu về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa: Bộ Tư pháp đã phát hành nhiều bản tin pháp luật và bài giảng điện tử phục vụ công tác tập huấn trực tuyến cho doanh nghiệp và giải đáp các vướng mắc, khó khăn trong thi hành pháp luật của doanh nghiệp.

---

¹⁸ Công văn số 970/VPCP-PL ngày 17/02/2023 của Văn phòng Chính phủ.

đ) Tập huấn, bồi dưỡng kiến thức pháp luật cho đội ngũ quản lý, điều hành doanh nghiệp; người làm công tác hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp; tư vấn viên pháp luật

Bộ Tư pháp, các bộ, cơ quan, địa phương xây dựng nhiều tài liệu, bài giảng điện tử phục vụ công tác tập huấn trực tuyến cho doanh nghiệp và giải đáp các vướng mắc, khó khăn trong thi hành pháp luật của doanh nghiệp. Các bộ, ngành, địa phương tổ chức khoảng **5248** hội thảo, tọa đàm hội nghị, lớp tập huấn, diễn đàn liên quan đến hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa¹⁹, qua đó góp phần nâng cao kiến thức pháp luật và năng lực thực thi pháp luật cho doanh nghiệp (*cụ thể tại Phụ lục 1*).

4. Nguồn nhân lực triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa

Bộ Tư pháp phân công đơn vị chức năng (Vụ Pháp luật dân sự - kinh tế) thực hiện tham mưu quản lý nhà nước về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; đồng thời thành lập Ban Quản lý tham mưu, giúp triển khai Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa²⁰. Sau khi thành lập, Ban Quản lý Chương trình 81 đã ban hành thành lập Văn phòng Chương trình với 10 thành viên²¹; ban hành Quy chế quản lý, thực hiện các hoạt động của Chương trình; quy trình lựa chọn và đánh giá kết quả thực hiện hoạt động của các cơ quan, tổ chức tham gia thực hiện hoạt động của Chương trình; xây dựng các đề cương tổ chức các hoạt động, Kế hoạch tổng thể giai đoạn 2021-2025. Ngày 01/02/2024, Bộ trưởng Bộ Tư pháp đã quyết định giải thể Ban Quản lý Chương trình và điều chuyển đầu mối tham mưu triển khai Chương trình 81 về Cục Phổ biến, giáo dục pháp luật²² (nay là Cục Phổ biến, giáo dục pháp luật và Trợ giúp pháp lý).

¹⁹ Tổng số đại biểu tham dự khoảng hơn 335.680 người, tập trung vào đội ngũ quản lý, điều hành, pháp chế doanh nghiệp; cán bộ tham mưu công tác hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp; tư vấn viên pháp luật.

²⁰ Quyết định số 1089/QĐ-BTP ngày 01/7/2021 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp thành lập Ban Quản lý Chương trình 81 với 8 thành viên do Thứ trưởng Bộ Tư pháp làm Trưởng Ban.

²¹ Quyết định số 1668/QĐ-HTPLLN ngày 03/11/2021 của Trưởng Ban Quản lý Chương trình, theo đó Văn phòng Chương trình là bộ phận giúp việc cho Ban Quản lý Chương trình, thành viên Văn phòng Chương trình là các công chức thuộc Vụ Pháp luật dân sự - kinh tế kiêm nhiệm.

²² Quyết định số 142/QĐ-BTP sửa đổi, bổ sung, bãi bỏ một số quy định của Quyết định số 1179/QĐ-BTP ngày 28 tháng 6 năm 2023 quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Vụ Pháp luật dân sự - kinh tế và Quyết định số 996/QĐ-BTP ngày 09 tháng 6 năm 2023 quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Cục Phổ biến, giáo dục pháp luật; Quyết định số 143/QĐ-BTP ngày 01/02/2024 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp về giải thể Ban Quản lý Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021 - 2025.

Tại các bộ, cơ quan ngang bộ, tổ chức pháp chế là đơn vị đầu mối tham mưu, giúp cho Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ triển khai thực hiện các nhiệm vụ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa theo phạm vi quản lý. Tại các địa phương, Sở Tư pháp được giao tham mưu, giúp triển khai công tác hỗ trợ pháp lý và Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Ngoài ra, triển khai hoạt động tư vấn pháp luật cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, Bộ Tư pháp đã thiết lập mạng lưới tư vấn viên pháp luật, đến nay đã có 303 tổ chức hành nghề luật sư, luật sư, trung tâm tư vấn pháp luật, tư vấn viên pháp luật đăng ký và được phê duyệt danh sách tư vấn viên pháp luật tham gia hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa²³; Bộ Công Thương phê duyệt danh sách 02 tư vấn viên pháp luật²⁴.

II. TỒN TẠI, HẠN CHẾ VÀ NGUYÊN NHÂN

1. Một số tồn tại, hạn chế chủ yếu

1.1. Về thể chế

Qua tổng kết thực tiễn thực hiện Nghị định 55/2019/NĐ-CP, Bộ Tư pháp nhận thấy một số quy định của Nghị định này đã bộc lộ hạn chế, bất cập, chưa tạo cơ sở pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa kịp thời, thuận tiện tiếp cận chính sách hỗ trợ của Nhà nước; khiến nhiều bộ, ngành, địa phương còn lúng túng trong công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp; chưa cụ thể hóa được các chính sách, giải pháp để hỗ trợ doanh nghiệp phù hợp với điều kiện, đặc thù của bộ, ngành, địa phương, cụ thể như:

- Về đối tượng, chưa có quy định ưu tiên, đặc thù về hỗ trợ pháp lý cho nhóm doanh nghiệp nhỏ và vừa tại vùng sâu, vùng xa, vùng dân tộc thiểu số, địa bàn có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn, đặc biệt khó khăn, doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ, doanh nghiệp tạo tác động xã hội để phù hợp với yêu cầu của Nghị quyết số 66/NQ-CP ngày 09/5/2024 của Chính phủ và Chỉ thị số 10/CT –TTg ngày 25/03/2025 của Thủ tướng Chính phủ về thúc đẩy phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa. Bên cạnh đó, Nghị định 55/2019/NĐ-CP mới chỉ dừng lại quy định hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, chưa có quy định hỗ trợ pháp lý cho các chủ thể khác trong khu vực kinh tế tư nhân (hộ kinh doanh, cá nhân kinh doanh) theo tinh

²³ Quyết định số 1322/QĐ-BTP ngày 01/6/2020 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp phê duyệt danh sách cá nhân tổ chức tham gia mạng lưới Tư vấn viên (đợt 1) của Bộ Tư pháp: 186 cá nhân, 127 tổ chức.

²⁴ Quyết định số 1187/QĐ-BCT của Bộ trưởng Bộ Công thương về việc công nhận tổ chức thuộc mạng lưới tư vấn viên pháp luật hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa ngành Công Thương.

thần của Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04/5/2025 của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân. Trong khi đó, hiện nay trên cả nước có hơn 5 triệu hộ kinh doanh cá thể là lực lượng đóng góp rất lớn cho nền kinh tế nhưng còn hạn chế về quy mô, tiềm lực, năng lực cạnh tranh và đặc biệt là năng lực phòng ngừa rủi ro, giải quyết các vướng mắc pháp lý...

- Chưa có quy định cụ thể về điều kiện, tiêu chí để quản lý, tăng cường trách nhiệm của mạng lưới tư vấn viên pháp luật; chưa quy định cụ thể quy trình, thủ tục cho thôi làm tư vấn viên pháp luật nên việc xác định tư cách, phạm vi hoạt động của đội ngũ này còn hạn chế, các bộ, cơ quan ngang bộ, còn lúng túng trong quá trình thực hiện. Đa số các bộ, cơ quan ngang bộ chưa thực hiện công bố mạng lưới tư vấn viên pháp luật thuộc ngành, lĩnh vực quản lý (mới chỉ có Bộ Tư pháp và Bộ Công thương công bố tư vấn viên pháp luật); chưa phát sinh các hoạt động của tư vấn viên pháp luật.

- Mức hỗ trợ chi phí tư vấn pháp luật quy định tại Nghị định số 55/2019/NĐ-CP²⁵ rất thấp so với mức phí thực tế để thuê luật sư cung cấp dịch vụ pháp lý cho doanh nghiệp hiện nay. Mức chi phí như quy định hiện hành sẽ không khuyến khích được các đội ngũ luật sư, tư vấn pháp luật tham gia mạng lưới tư vấn viên pháp luật để hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa, không tạo được thu hút sự tham gia của các doanh nghiệp nhỏ và vừa.

- Thủ tục, hồ sơ, quy trình hỗ trợ, thanh toán chi phí tư vấn còn rườm rà, chưa thuận tiện cho doanh nghiệp. Theo đó, việc hỗ trợ này cần trải qua 02 bước thủ tục hành chính: Đầu tiên doanh nghiệp cần nộp hồ sơ đề nghị hỗ trợ; sau đó, qua xem xét của cơ quan nhà nước có thẩm quyền, trường hợp được đồng ý hỗ trợ thì doanh nghiệp phải nộp thêm hồ sơ đề nghị thanh toán chi phí tư vấn pháp luật. Mỗi thủ tục giải quyết trong 10 ngày làm việc (tổng 20 ngày làm việc), doanh nghiệp phải nộp 02 bộ hồ sơ khác nhau và cơ quan nhà nước có thẩm quyền phải 02 lần ban hành văn bản (lần 1: đồng ý hoặc không đồng ý hỗ trợ chi phí tư vấn pháp luật, lần 2: thanh toán hoặc từ chối thanh toán) là vô cùng công kềnh, rườm rà. Bởi lẽ, kết quả giải quyết thủ tục hành chính thứ nhất không có giá trị gia tăng thêm nếu đến bước 2 doanh nghiệp không đáp ứng điều kiện và bị từ chối thanh toán - tức là doanh nghiệp mất 10 ngày làm việc (khoảng 2

²⁵ Theo Điều 9 Nghị định số 55/2019/NĐ-CP thì doanh nghiệp siêu nhỏ được hỗ trợ 100% chi phí tư vấn pháp luật theo văn bản thỏa thuận cung cấp dịch vụ tư vấn pháp luật giữa tư vấn viên pháp luật và doanh nghiệp, nhưng không quá 03 triệu đồng một năm, doanh nghiệp nhỏ được hỗ trợ tối đa 30% nhưng không quá 05 triệu đồng một năm, doanh nghiệp vừa được hỗ trợ tối đa 10% nhưng không quá 10 triệu đồng một năm.

tuần) để được chủ trương đồng ý hỗ trợ, nhưng sau đó lại không được thanh toán trong trường hợp nội dung văn bản tư vấn pháp luật không thuộc phạm vi tư vấn theo văn bản thỏa thuận cung cấp dịch vụ tư vấn pháp luật giữa tư vấn viên pháp luật và doanh nghiệp. Như vậy là rất lãng phí thời gian, nguồn lực của cả doanh nghiệp, tư vấn viên và cơ quan nhà nước có thẩm quyền quy định này đã khiến nhiều doanh nghiệp e ngại, không muốn tiếp cận hỗ trợ tư vấn pháp luật.

- Quy định về trách nhiệm thực hiện của các bộ, ngành, địa phương, cơ quan đầu mối tham mưu chưa cụ thể. Do đó, công tác hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp chưa được triển khai mạnh mẽ, chưa có sự phối hợp tích cực giữa các cơ quan trong quá trình thực hiện, đặc biệt trong xử lý các trường hợp vướng mắc pháp lý của doanh nghiệp mang tính chất liên ngành. Quy định về trách nhiệm cập nhật và đăng tải các bản án, quyết định của tòa án; phán quyết, quyết định của trọng tài thương mại; quyết định xử lý vụ việc cạnh tranh; quyết định xử lý vi phạm hành chính liên quan đến doanh nghiệp chưa được rõ ràng dẫn đến các cơ quan còn gặp lúng túng trong áp dụng và thực hiện.

- Thông tư số 64/2021/TT-BTC ngày 29/7/2021 của Bộ trưởng Bộ Tài chính hướng dẫn lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước phục vụ hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa còn tồn tại, hạn chế, có quy định chưa phù hợp. Trong đó, quy định về việc lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước cho hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa còn chưa đầy đủ và chưa có cơ chế rõ ràng để thu hút, huy động các tổ chức, cá nhân tham gia và tài trợ hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; kinh phí hỗ trợ tư vấn pháp luật qua mạng lưới tư vấn viên pháp luật cho doanh nghiệp nhỏ và vừa và kinh phí xây dựng, cập nhật cơ sở dữ liệu về pháp luật theo quy định tại Điều 5, 6, 7, 8, 9 Nghị định số 55/2019/NĐ-CP. Do đó, các bộ, cơ quan ngang bộ (trừ Bộ Tư pháp là cơ quan chủ trì Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa) không được phân bổ kinh phí từ ngân sách nhà nước để thực hiện các nhiệm vụ được giao tại Nghị định số 55/2019/NĐ-CP.

1.2. Về tổ chức thực hiện

a) Về công tác truyền thông, chỉ đạo, hướng dẫn triển khai

- Công tác truyền thông nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp về mục đích, ý nghĩa, triển khai hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa chưa được chú trọng; cộng đồng doanh nghiệp

nhỏ và vừa đa số chưa biết đến chính sách hỗ trợ pháp lý, trong đó có đội ngũ tư vấn viên pháp luật.

- Nhiều bộ, cơ quan, địa phương chưa quan tâm tới công tác quản lý nhà nước, chỉ đạo, hướng dẫn triển khai Nghị định số 55/2019/NĐ-CP. Việc ban hành các chương trình, kế hoạch hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa của các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương còn chưa đồng bộ, thống nhất, có cơ quan, tổ chức chưa biết đến trách nhiệm của mình trong triển khai hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp đã được quy định trong Nghị định số 55/2019/NĐ-CP.

b) Về nội dung, cách thức tổ chức thực hiện

- Việc xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật, khai thác và sử dụng các cơ sở dữ liệu về pháp luật phục vụ công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa chưa được triển khai hiệu quả, kịp thời, đồng bộ. Cơ sở dữ liệu văn bản quy phạm pháp luật theo Nghị định số 52/2015/NĐ-CP đã được vận hành hơn 10 năm đang gặp nhiều khó khăn về kinh phí, chưa được quan tâm nâng cấp bảo đảm khai thác, sử dụng hiệu quả. Trang thông tin Hỗ trợ pháp lý dành cho doanh nghiệp còn hạn chế về mặt kỹ thuật, chưa đáp ứng nhu cầu tìm hiểu thông tin pháp luật của cộng đồng doanh nghiệp, thiếu nguồn dữ liệu về các vụ việc, vướng mắc pháp lý của doanh nghiệp để cập nhật, tạo điều kiện cho doanh nghiệp tiếp cận, tham khảo do các bộ, cơ quan, địa phương chưa thực hiện quy định về gửi dữ liệu cho Bộ Tư pháp.

Kết quả thực hiện nhiệm vụ xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật, khai thác và sử dụng cơ sở dữ liệu pháp luật của các bộ, cơ quan ngang bộ theo quy định của Nghị định 55/2019/NĐ-CP còn rất hạn chế, chưa thống nhất. Qua rà soát của Bộ Tư pháp, hiện mới chỉ có 07/17 bộ, cơ quan ngang bộ xây dựng chuyên trang/chuyên mục về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên các Trang/Cổng Thông tin điện tử của bộ, cơ quan ngang bộ²⁶; 02/17 bộ, cơ quan ngang bộ triển khai nhiệm vụ xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật dữ liệu về bản án, quyết định của tòa án; phán quyết của trọng tài thương mại; quyết định xử lý vụ việc cạnh tranh; quyết định xử lý vi phạm hành chính liên quan đến doanh nghiệp²⁷; 03/17 bộ, cơ quan ngang bộ xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật dữ liệu về văn bản trả lời của cơ quan nhà nước đối với vướng mắc pháp lý của doanh nghiệp nhỏ và

²⁶ Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Bộ Khoa học công nghệ, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam, Văn phòng Chính phủ, Bộ Công Thương, Bộ Tư pháp, Bộ Xây dựng.

²⁷ Văn phòng Chính phủ, Bộ Tư pháp.

vừa²⁸; đặc biệt, không có bộ, cơ quan ngang bộ nào xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật dữ liệu về văn bản tư vấn pháp luật của mạng lưới tư vấn viên pháp luật do chưa có vụ việc thực tế phát sinh (*cụ thể tại Phụ lục 2*).

- Các hoạt động hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp thời gian qua chỉ mới tập trung ở việc cung cấp thông tin, tập huấn, bồi dưỡng kiến thức pháp luật cho doanh nghiệp nhưng tỷ lệ doanh nghiệp được thụ hưởng còn thấp; việc triển khai hoạt động hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp có nơi, có lúc còn chưa đáp ứng tính thời sự, mang tính hình thức, chủ yếu là triển khai các văn bản pháp luật mới, chưa bám sát theo nhu cầu và yêu cầu của doanh nghiệp, chưa hỗ trợ chuyên sâu theo lĩnh vực hoạt động, ngành nghề kinh doanh cụ thể của từng nhóm doanh nghiệp. Chất lượng công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp hiện nay chưa cao, chưa đồng đều giữa các bộ, ngành và vị trí, vai trò của tổ chức pháp chế trong công tác này chưa được thể hiện rõ nét. Sự phối hợp trong hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giữa các cơ quan, ban, ngành còn chưa chặt chẽ và thường xuyên, chủ yếu do từng cơ quan theo chức năng, nhiệm vụ triển khai, chưa có sự gắn kết giữa nhiều lĩnh vực với nhau. Điều này dẫn đến việc hỗ trợ doanh nghiệp thiếu tính hệ thống, chưa tạo được sự liên kết và hỗ trợ toàn diện, đặc biệt trong việc giải quyết những vấn đề pháp lý có tính liên ngành, liên vùng. Việc đồng hành cùng doanh nghiệp của một số bộ, cơ quan, tổ chức, địa phương chưa kịp thời, chưa nắm bắt, đánh giá đúng, trúng nhu cầu hỗ trợ pháp lý của doanh nghiệp và giải quyết, xử lý dứt điểm vướng mắc cho doanh nghiệp.

Qua theo dõi của Bộ Tư pháp, kể từ thời điểm Nghị định 55/2019/NĐ-CP được ban hành đến nay, chưa có vụ việc tư vấn pháp luật nào được thực hiện bởi mạng lưới tư vấn viên pháp luật, chưa có hồ sơ đề nghị hỗ trợ chi phí tư vấn pháp luật nào được gửi đến cơ quan nhà nước có thẩm quyền. Điều này đồng nghĩa với việc đội ngũ tư vấn viên pháp luật đang “đóng băng”, không hoạt động, cho thấy việc xây dựng, quản lý và sử dụng đội ngũ này của các bộ, cơ quan ngang bộ chưa bảo đảm tính hiệu quả, thực chất. Việc lồng ghép các nhiệm vụ hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trong phạm vi bộ, cơ quan ngang bộ vào Đề án hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa của bộ, cơ quan ngang bộ còn tương đối mờ nhạt do chưa được bố trí nguồn lực phù hợp. Chính vì vậy, việc tổ chức thực hiện các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa để cung

²⁸ Bộ Công Thương, Bộ Tư pháp, Bộ Y tế.

cấp thông tin, bồi dưỡng kiến thức pháp luật, tư vấn pháp luật cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trong phạm vi ngành, lĩnh vực của bộ, cơ quan ngang bộ còn hạn chế.

Về phía các đối tượng thụ hưởng chính sách, nhiều doanh nghiệp nhỏ và vừa không biết đến các quyền lợi được hưởng theo quy định của pháp luật. Các doanh nghiệp nhỏ và vừa còn thụ động trong việc tiếp cận các quy định của pháp luật liên quan đến các lĩnh vực đang hoạt động của doanh nghiệp, chưa chủ động trong tiếp cận thông tin về pháp luật và đề nghị hỗ trợ pháp lý; không tích cực tham gia các lớp tập huấn khi được mời, do vậy khi các cơ quan, đơn vị tổ chức các lớp tập huấn, có doanh nghiệp không tham dự hoặc cử người không đúng chức năng, nhiệm vụ đến tham dự. Khi được cơ quan nhà nước khảo sát về nhu cầu hỗ trợ pháp lý để nắm bắt tình hình xây dựng các chương trình, kế hoạch hỗ trợ pháp lý phù hợp với thực tiễn của doanh nghiệp thì nhiều doanh nghiệp không hợp tác hoặc trả lời miễn cưỡng, không sát với thực tế. Đa số doanh nghiệp nhỏ và vừa không có bộ phận pháp chế để tham mưu thực hiện các quy định pháp luật có liên quan, nguồn lực chủ yếu tập trung cho việc sản xuất, kinh doanh, chưa có nguồn lực để bố trí cho công tác pháp chế. Đội ngũ nhân viên của doanh nghiệp còn hạn chế trong việc tìm hiểu nghiên cứu và áp dụng pháp luật chủ yếu là thực hiện kiêm nhiệm nên chưa thường xuyên bồi dưỡng về nghiệp vụ còn lúng túng trong thực hiện các quy định của pháp luật khi tiếp cận với cơ quan cơ quan quản lý nhà nước.

c) Về nhân lực

- Đội ngũ những người làm công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp còn mỏng, yếu, chưa đồng đều về nhận thức pháp luật, kỹ năng, phương pháp thực hiện. Cán bộ phụ trách công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp chủ yếu thực hiện nhiệm vụ kiêm nhiệm, chưa được đào tạo bài bản về kỹ năng hỗ trợ pháp lý nên còn khó khăn trong việc hỗ trợ pháp lý khi doanh nghiệp có yêu cầu. Bên cạnh đó, khối lượng công việc chuyên môn ngày càng tăng nên việc triển khai các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa đạt hiệu quả chưa cao. Bên cạnh đó, theo quy định tại Nghị định số 55/2019/NĐ-CP, Sở Tư pháp chỉ là cơ quan đầu mối tham mưu các hoạt động về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa của địa phương, không có chức năng tham mưu quản lý nhà nước về doanh nghiệp nên không có cơ sở thực tiễn để đánh giá các nhu cầu về hỗ trợ pháp lý của doanh nghiệp. Do đó, nhiều Sở Tư pháp gặp không ít khó khăn, lúng túng quá trình áp dụng, triển khai.

- Mạng lưới tư vấn viên pháp luật chưa chú trọng xây dựng. Việc tập huấn nâng cao kiến thức, nghiệp vụ hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp cho đội ngũ này còn chưa được quan tâm, đầu tư đúng mức. Đội ngũ tư vấn viên pháp luật chưa được truyền thông rộng rãi để doanh nghiệp biết đến trách nhiệm của họ. Do vậy, thời gian qua chưa có phát sinh vụ việc doanh nghiệp yêu cầu tư vấn, hỗ trợ chi phí tư vấn; chưa huy động, thiết lập được mạng lưới chuyên gia có kiến thức, kinh nghiệm để kịp thời tư vấn, hỗ trợ doanh nghiệp khi có vướng mắc về pháp luật.

d) Về điều kiện bảo đảm

- Nguồn kinh phí bảo đảm triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa chưa được bố trí tương xứng, định mức chi thấp, chưa phù hợp với yêu cầu của nhiệm vụ được giao. Việc thiếu nguồn lực tài chính để triển khai là một trong những yếu tố dẫn đến các hoạt động thông tin pháp luật, trả lời vướng mắc pháp lý và tư vấn pháp luật cho doanh nghiệp thông qua mạng lưới tư vấn viên pháp luật chưa thể triển khai đầy đủ theo quy định, chưa đáp ứng được nhu cầu, đòi hỏi thiết yếu của doanh nghiệp.

- Việc ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa còn chưa quan tâm và đầu tư đúng mức. Chất lượng hiệu quả ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa còn chưa đồng đều ở các bộ, ngành, địa phương.

2. Nguyên nhân của tồn tại, hạn chế

2.1. Nguyên nhân chủ quan

- Các Bộ, cơ quan, địa phương chưa nhận thức đầy đủ, sâu sắc về trách nhiệm và nhiệm vụ được giao về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, chưa thực sự quan tâm, chưa triển khai đầy đủ, đúng trách nhiệm, nhiệm vụ theo quy định của Nghị định số 55/2019/NĐ-CP.

- Công tác phối hợp giữa các cơ quan nhà nước có liên quan, giữa các cơ quan nhà nước và các tổ chức đại diện doanh nghiệp chưa chặt chẽ, chưa hiệu quả, chưa có sự phối hợp, tăng cường trao đổi thông tin, xử lý, giải quyết kịp thời các vướng mắc về pháp luật cho doanh nghiệp.

- Hiểu biết, năng lực pháp lý, kỹ năng thực hành pháp luật của phần lớn doanh nghiệp nhỏ và vừa còn hạn chế nhưng doanh nghiệp lại không có nhân sự pháp chế, chưa có thói quen sử dụng dịch vụ pháp lý để phòng ngừa rủi ro, một

số doanh nghiệp chưa tuân thủ đầy đủ các quy định của pháp luật, dẫn đến vi phạm, tranh chấp trong hoạt động sản xuất, kinh doanh, đầu tư.

2.2. Nguyên nhân khách quan

- Một số quy định của Nghị định 55/2019/NĐ-CP đến nay không còn phù hợp, chưa tạo cơ sở pháp lý thúc đẩy công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa đáp ứng yêu cầu thực tiễn.

- Nguồn lực (cả về nhân lực, kinh phí) dành cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa còn hạn chế, chưa được quan tâm đúng mức.

- Số lượng doanh nghiệp nhỏ và vừa có xu hướng ngày càng tăng và hiện nay số lượng doanh nghiệp nhỏ và vừa chiếm tới gần 98% tổng số doanh nghiệp của cả nước²⁹. Với nguồn lực hiện nay, công tác hỗ trợ pháp lý chưa đáp ứng được nhu cầu của doanh nghiệp.

3. Bài học kinh nghiệm

3.1. Xây dựng và hoàn thiện khuôn khổ pháp lý đồng bộ, thống nhất, minh bạch và phù hợp với điều kiện thực tiễn của doanh nghiệp là yếu tố then chốt bảo đảm hiệu quả của công tác hỗ trợ pháp lý. Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp cần được rà soát thường xuyên, kịp thời cập nhật, bổ sung để điều chỉnh phù hợp với bối cảnh phát triển kinh tế - xã hội, đồng thời phản ánh đúng nhu cầu của doanh nghiệp, đặc biệt là khối doanh nghiệp nhỏ và vừa.

3.2. Nhận thức của các cấp, các ngành về vai trò và ý nghĩa của công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp vừa và nhỏ là yếu tố tiên quyết để công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa được thực hiện đồng bộ, đảm bảo thực chất, hiệu quả và đáp ứng nhu cầu của doanh nghiệp.

3.3. Sự phối hợp nhịp nhàng, chủ động và chặt chẽ giữa các Bộ, ngành, địa phương; giữa cơ quan quản lý nhà nước với các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp và các tổ chức hành nghề luật sư giữ vị trí quan trọng trong việc nhận diện khó khăn, vướng mắc pháp lý và nắm bắt, kết nối nhu cầu hỗ trợ của các doanh nghiệp nhỏ và vừa thuộc ngành nghề khác nhau, về các lĩnh vực pháp lý khác nhau, trên các địa bàn khác nhau với cơ quan nhà nước có trách nhiệm triển khai công tác này.

²⁹ Số liệu theo nguồn website: <https://baodautu.vn/chiem-gan-98-tong-so-doanh-nghiep-doanh-nghiep-nho-va-vua-dang-o-dau-trong-nen-kinh-te-d249574.html>.

3.4. Các hình thức, nội dung hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa cần được xác định, lựa chọn có trọng tâm, trọng điểm, dễ tiếp cận, xuất phát từ nhu cầu thực tế của doanh nghiệp; lấy doanh nghiệp làm trung tâm.

3.5. Nguồn lực và cơ chế tài chính là vấn đề quan trọng bảo đảm chất lượng, hiệu quả của công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

III. PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ HỖ TRỢ PHÁP LÝ CHO DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA VÀ ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

1. Bối cảnh, yêu cầu đối với công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa hiện nay

Tình hình thế giới và khu vực trong bối cảnh hiện nay đang diễn biến phức tạp, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn nhưng cạnh tranh chiến lược, xung đột diễn ra dưới những hình thức mới và gay gắt hơn. Những vấn đề toàn cầu và an ninh phi truyền thống như: An ninh lương thực, an ninh năng lượng, an ninh nguồn nước, an ninh tài chính, an ninh mạng, biến đổi khí hậu, thiên tai, dịch bệnh... diễn biến nghiêm trọng. Xu hướng thay đổi của tình hình thế giới, khu vực đem lại cả thuận lợi và thời cơ, khó khăn và thách thức đan xen, đặt ra nhiều yêu cầu mới đối với sự nghiệp xây dựng, bảo vệ đất nước nói chung và nền kinh tế, cộng đồng các doanh nghiệp nước ta nói riêng. Điều này tạo điều kiện cho doanh nghiệp tiếp cận thành tựu công nghệ sản xuất mới để tham gia hiệu quả chuỗi giá trị toàn cầu, tạo cơ sở giúp doanh nghiệp có thể đổi mới mô hình tăng trưởng kinh tế, tăng năng suất lao động... đồng thời tạo ra nhiều sức ép đối với một số nhóm ngành. Trong khi đó, phần lớn doanh nghiệp nhỏ và vừa vẫn còn hạn chế về nguồn lực, năng lực quản trị, khả năng tiếp cận thông tin và dịch vụ pháp lý, nên dễ bị tổn thương và chịu ảnh hưởng tiêu cực trước những biến động pháp lý trong và ngoài nước.

Thời gian gần đây, một số văn kiện, văn bản mới của Đảng, Nhà nước được ban hành thể hiện sự quan tâm đặc biệt tới hoàn thiện thể chế, tổ chức thi hành pháp luật, phát triển khu vực kinh tế tư nhân. Trong đó có chính sách hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nói chung và cộng đồng doanh nghiệp nhỏ và vừa nói riêng. Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 09/11/2022 Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới, Nghị quyết số 41-NQ/TW ngày 10/10/2023 của Bộ Chính trị về xây dựng và phát huy vai trò

của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong tình hình mới, Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia đặt ra một số yêu cầu, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp như:

“Xây dựng mạng lưới, nâng cao năng lực của hệ thống dịch vụ pháp lý, trợ giúp pháp lý và hỗ trợ pháp lý để người dân và doanh nghiệp dễ tiếp cận pháp luật”; “phát triển đội ngũ doanh nhân lớn mạnh về số lượng, chất lượng, có tầm nhìn, có năng lực quản trị tiên tiến, tuân thủ pháp luật...”; “có chính sách tạo điều kiện cho doanh nghiệp nhỏ và vừa nâng cao sức cạnh tranh, có chính sách ưu tiên hỗ trợ phát triển doanh nhân nữ, doanh nhân trẻ, doanh nhân dân tộc thiểu số, doanh nhân hoạt động ở địa bàn kinh tế - xã hội khó khăn, đặc biệt khó khăn; chú trọng đào tạo, bồi dưỡng cho doanh nhân các vấn đề mới trong đó có kiến thức pháp luật”; “triển khai các chương trình hỗ trợ pháp lý, nâng cao năng lực cho doanh nhân, doanh nghiệp tham gia có hiệu quả các hiệp định thương mại tự do, các cam kết quốc tế của Việt Nam”...

Triển khai Nghị quyết số 41-NQ/TW của Bộ Chính trị, Chương trình hành động của Chính phủ được ban hành kèm theo Nghị quyết số 66/NQ-CP đề ra một trong những mục tiêu phấn đấu đến năm 2030 nước ta có ít nhất 2 triệu doanh nghiệp, trong đó hình thành và phát triển nhiều doanh nhân lãnh đạo các tập đoàn kinh tế mạnh, có tiềm lực, có sức cạnh tranh trên thị trường trong nước và quốc tế, phát huy vai trò mở đường dẫn dắt các ngành, lĩnh vực quan trọng của nền kinh tế; đồng thời giao các bộ, ngành, địa phương triển khai 07 nhóm nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm và Bộ Tư pháp được giao chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan đẩy mạnh và đổi mới công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, nghiên cứu sửa đổi, bổ sung Nghị định số 55/2019/NĐ-CP nhằm đổi mới toàn diện công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Đặc biệt, với sự ra đời của 02 Nghị quyết của Bộ Chính trị là Nghị quyết số 66-NQ/TW ngày 30/4/2025 về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới, Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04/5/2025 về phát triển kinh tế tư nhân và các văn bản triển khai của Quốc hội, Chính phủ³⁰ đã đặt ra yêu cầu cần phải đổi mới mạnh mẽ về

³⁰ Nghị quyết của Nghị quyết số 198/2025/QH15 của Quốc hội về một số cơ chế, chính sách đặc biệt phát triển kinh tế tư nhân; Nghị quyết số 138/NQ-CP ngày 16/5/2025 của Chính phủ ban hành Kế hoạch hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04 tháng 5 năm 2025 của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân.

tư duy, nhận thức trong việc xây dựng và tổ chức thực thi pháp luật bảo đảm nền kinh tế vận hành theo cơ chế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; nhận diện, xử lý tổng thể, đồng bộ, tháo gỡ nhanh nhất những “điểm nghẽn” có nguyên nhân từ quy định của pháp luật, mở đường cho kiến tạo phát triển, huy động mọi người dân và doanh nghiệp tham gia vào phát triển kinh tế - xã hội. Đồng thời, có cơ chế, chính sách đặc biệt hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa, bảo đảm theo nguyên tắc thị trường và tuân thủ các cam kết quốc tế; ưu tiên nguồn lực hỗ trợ pháp lý cho khu vực kinh tế tư nhân; hỗ trợ hiệu quả giải quyết tranh chấp quốc tế cho khu vực kinh tế tư nhân...

Sự quan tâm chỉ đạo sâu sắc, kịp thời của Đảng và Nhà nước, thể hiện qua hàng loạt các nghị quyết quan trọng nêu trên cùng với các chương trình hành động cụ thể của Quốc hội, Chính phủ là cơ sở chính trị - pháp lý quan trọng để đổi mới tư duy, nâng cao nhận thức, xác lập vai trò của công tác hỗ trợ pháp lý như một hợp phần không thể thiếu trong quá trình phát triển bền vững của doanh nghiệp nhỏ và vừa. Trước yêu cầu của kỷ nguyên phát triển mới, công tác hỗ trợ pháp lý cần tiếp tục được hoàn thiện về thể chế; nâng cao chất lượng triển khai, đổi mới nội dung, hình thức hỗ trợ theo hướng chuyên nghiệp, hiện đại, ứng dụng công nghệ thông tin, công nghệ số, gắn với nhu cầu thực tiễn và khả năng tiếp cận của doanh nghiệp. Qua đó, tạo nền tảng pháp lý vững chắc, đồng hành cùng doanh nghiệp nhỏ và vừa trong tiến trình hội nhập, phát triển bền vững, góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế quốc gia.

2. Phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp nâng cao hiệu quả hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trong thời gian tới

2.1. Phương hướng

a) Bám sát đường lối, chủ trương của Đảng, chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ về việc hỗ trợ pháp lý cho khu vực kinh tế tư nhân nói chung và doanh nghiệp nhỏ và vừa nói riêng, đặc biệt là các doanh nghiệp nhỏ, siêu nhỏ, hộ kinh doanh, ưu tiên chủ doanh nghiệp, hộ kinh doanh là thanh niên, phụ nữ, nhóm yếu thế, đồng bào dân tộc thiểu số, miền núi, biên giới, hải đảo và các mô hình kinh doanh bao trùm, tạo tác động xã hội; thúc đẩy phát triển khu vực kinh tế tư nhân, tạo động lực phát triển kinh tế xã hội.

b) Đổi mới toàn diện công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, trong đó tập trung hoàn thiện thể chế, tháo gỡ các điểm nghẽn về thể chế, góp phần cải thiện môi trường đầu tư - kinh doanh, xóa bỏ các rào cản, trở lực với sự phát

triển của doanh nghiệp và tổ chức triển khai thực hiện theo hướng: nội dung hỗ trợ pháp lý bám sát vào chủ trương của Đảng, Nhà nước, bám sát đời sống thực tiễn, nhu cầu của doanh nghiệp; cách thức tổ chức triển khai cần thực chất, hiệu quả, ứng dụng tối đa chuyển đổi số, trí tuệ nhân tạo, xây dựng các mô hình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp hiệu quả phù hợp với từng loại hình doanh nghiệp, lĩnh vực ngành nghề; có cơ chế, giải pháp ưu tiên đặc thù cho hộ kinh doanh cá thể, các doanh nghiệp nhỏ và vừa, doanh nghiệp vùng sâu, vùng xa, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn, đặc biệt khó khăn, doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ, doanh nghiệp kinh doanh tạo tác động xã hội.

c) Nâng cao nhận thức, thực hiện đúng và đầy đủ trách nhiệm được giao đối với các Bộ, ngành, địa phương, tổ chức đại diện doanh nghiệp, doanh nghiệp; có sự phối hợp chặt chẽ trong hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giữa các bộ, ngành, cơ quan, địa phương, tổ chức đại diện doanh nghiệp nhằm kịp thời có chỉ đạo, hướng dẫn, tháo gỡ kịp thời các khó khăn, vướng mắc pháp lý cho doanh nghiệp.

2.2. Nhiệm vụ, giải pháp

a) Về thể chế

Cần tiếp tục nghiên cứu, rà soát kỹ lưỡng, nhận diện những hạn chế, bất cập của Nghị định 55/2019/NĐ-CP và các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan, đặc biệt là những hạn chế, bất cập đã được chỉ ra để kịp thời đề xuất sửa đổi, bổ sung phù hợp nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả của công tác này trong thời gian tới. Theo đó, tập trung hoàn thiện thể chế theo một số định hướng sau đây:

- Mở rộng đối tượng hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp không chỉ doanh nghiệp nhỏ và vừa, cần bổ sung đối tượng thụ hưởng là hộ kinh doanh để phù hợp với chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước và nhu cầu của xã hội; có cơ chế chung về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp và cơ chế ưu tiên, đặc thù cho từng loại đối tượng cần được ưu tiên theo các Nghị quyết của Đảng.

- Có quy định với các tiếp cận mới về đội ngũ tư vấn viên pháp luật theo hướng phát huy vai trò trách nhiệm xã hội của Luật sư trên cơ sở quy định đồng bộ tại Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa sửa đổi, Luật Luật sư và Nghị định hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp; phân cấp cho UBND cấp tỉnh có trách nhiệm bố trí, thu hút nguồn lực để xây dựng, quản lý, sử dụng mạng lưới tư vấn viên pháp luật trên địa bàn; bổ sung các quy định về điều kiện, tiêu chí để quản lý, quy trình, thủ tục cho thôi làm tư vấn viên pháp luật tăng cường trách nhiệm của mạng lưới tư

vấn viên pháp luật; bổ sung quy định về cách thức triển khai của mạng lưới này không chỉ tập trung vào tư vấn pháp luật trực tiếp, mà còn triển khai đồng bộ tư vấn pháp luật qua đường dây nóng; hoạt động hỗ trợ pháp lý được thực hiện từ khi bắt đầu gia nhập thị trường đến hỗ trợ giải quyết tranh chấp trong kinh doanh trong nước và quốc tế. Ngân sách nhà nước sẽ bảo đảm thực hiện hỗ trợ này.

- Xác định rõ hơn trách nhiệm của các Bộ, ngành, địa phương, tổ chức đại diện doanh nghiệp, đặc biệt đối với cơ quan đầu mối trong tháo gỡ khó khăn vướng mắc cho doanh nghiệp;

- Nghiên cứu tăng mức chi phí hỗ trợ tư vấn pháp luật bảo đảm tương thích, thống nhất trong thực hiện các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa; đáp ứng nhu cầu của thực tiễn, phù hợp với chính sách điều chỉnh tăng thu nhập, tiền lương của Đảng và Nhà nước, tạo sự thu hút và quan tâm của doanh nghiệp cũng như đội ngũ tư vấn viên. Đơn giản hoá thủ tục, hồ sơ, quy trình hỗ trợ, thanh toán chi phí tư vấn, đồng thời, phân cấp cho UBND cấp tỉnh bố trí kinh phí, giải quyết thủ tục có liên quan cho doanh nghiệp nhỏ và vừa để tạo thuận tiện cho doanh nghiệp hoạt động trên các địa bàn cụ thể.

- Nghiên cứu sửa đổi, bổ sung quy định về việc lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước cho hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa theo hướng quy định cụ thể về trách nhiệm bố trí kinh phí hỗ trợ tư vấn pháp luật qua mạng lưới tư vấn viên pháp luật cho doanh nghiệp nhỏ và vừa và kinh phí xây dựng, cập nhật cơ sở dữ liệu về pháp luật, có cơ chế rõ ràng về hợp tác công tư trong công tác này để thu hút, huy động các tổ chức, cá nhân tham gia và tài trợ hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa

- Có quy định về mô hình và vận hành Trung tâm hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp của Bộ Tư pháp nhằm tháo gỡ khó khăn, vướng mắc pháp lý, giải quyết tranh chấp trong và ngoài nước.

- Kịp thời có quy định điều chỉnh sự vận hành của Công Pháp luật quốc gia theo hướng là đầu mối thống nhất trong tiếp cận pháp luật của người dân, doanh nghiệp; được hỗ trợ bởi ngân sách của nhà nước; Bộ Tư pháp là cơ quan quản lý nhà nước đối với Công này. Đồng thời, quy định rõ trách nhiệm phối hợp của các bộ, ngành, địa phương, tổ chức hành nghề luật sư, Liên đoàn Luật sư, Liên đoàn thương mại công nghiệp Việt Nam; trách nhiệm xã hội của các Luật sư khi tham gia vận hành, phát triển Công pháp luật quốc gia trở thành địa

chỉ uy tín được người dân, doanh nghiệp tin tưởng, lựa chọn.

- Nghiên cứu xây dựng quy định về cung cấp miễn phí một số dịch vụ tư vấn pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ, siêu nhỏ, hộ kinh doanh, cá nhân kinh doanh theo quy định tại Điều 13, Nghị quyết số 198/2025/QH15 ngày 17/5/2025 của Quốc hội về một số cơ chế, chính sách đặc biệt phát triển kinh tế tư nhân.

b) Về công tác quản lý nhà nước

- Thực hiện hiệu quả công tác quản lý nhà nước về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; trong đó, tăng cường hướng dẫn, định hướng, giải quyết thực chất các khó khăn, vướng mắc, kiến nghị của người dân, doanh nghiệp. Định kỳ thực hiện kiểm tra, sơ kết, tổng kết đánh giá công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; xây dựng tiêu chí đánh giá hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; khen thưởng, vinh danh các tổ chức, cá nhân, dịch vụ pháp lý, tư vấn viên pháp luật tiêu biểu trong công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; tăng cường sự phối hợp liên ngành, liên kết giữa các cơ quan nhà nước, tổ chức đại diện doanh nghiệp, tổ chức cung cấp dịch vụ pháp lý và doanh nghiệp, đối thoại, giải đáp các khó khăn, vướng mắc của doanh nghiệp. Năm 2025, Bộ Tư pháp chủ trì, phối hợp các cơ quan liên quan tổng kết đánh giá tình hình thực hiện Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, nghiên cứu xây dựng và trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Chương trình giai đoạn 2026-2030 để phù hợp hơn với yêu cầu, bối cảnh mới của Đất nước.

- Tiếp tục tăng cường nhận thức, trách nhiệm của các cấp uỷ, người đứng đầu các cơ quan, tổ chức, chỉ đạo, tổ chức triển khai nghiêm túc, đầy đủ các nhiệm vụ được giao theo quy định tại Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa năm 2017. Đẩy mạnh truyền thông chính sách, pháp luật về hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp nhỏ và vừa, nâng cao nhận thức của các cơ quan, doanh nghiệp về vai trò quan trọng, ý nghĩa của công tác này.

c) Về nội dung, cách thức tổ chức thực hiện

- Nội dung hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tập trung trên 02 nhóm vấn đề, kiến thức pháp luật và kỹ năng, phương pháp tiếp cận với pháp luật. Đối với kiến thức pháp luật được hỗ trợ bám sát các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các văn bản pháp luật liên quan trực tiếp tới người dân, doanh nghiệp, theo nhu cầu của Doanh nghiệp.

- Đổi mới, đa dạng hóa các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp

nhỏ và vừa bảo đảm thực chất, hiệu quả, gắn với nhu cầu thực tiễn của doanh nghiệp; đầu tư xây dựng các chương trình về hỗ trợ pháp lý cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa trên các phương tiện thông tin đại chúng; tăng cường các hoạt động đối thoại, tư vấn, tiếp nhận phản ánh, kiến nghị, giải đáp vướng mắc, bất cập từ thực tiễn thi hành pháp luật cho doanh nghiệp. Chủ động, tích cực triển khai các hoạt động hỗ trợ pháp lý theo lĩnh vực quản lý, tạo điều kiện cho doanh nghiệp nhỏ và vừa tiếp cận được kịp thời, đầy đủ, thuận tiện các thông tin pháp lý, các văn bản do cơ quan xây dựng hoặc ban hành; sử dụng công nghệ số, trí tuệ nhân tạo trong hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp; hợp tác thực hiện và vận hành tốt Công Pháp luật quốc gia bảo đảm “đủ, sạch, sống” thân thiện, đáp ứng đúng, đủ yêu cầu của người dân, doanh nghiệp.

- Phát huy vai trò, trách nhiệm của các tổ chức hành nghề luật sư, đại diện doanh nghiệp đối với công tác hỗ trợ pháp lý; bảo đảm sự phối hợp kịp thời, hiệu quả giữa các cơ quan nhà nước và tổ chức đại diện trong hỗ trợ, tư vấn, giải quyết các khó khăn, vướng mắc pháp lý của doanh nghiệp; có đầu mối cụ thể trong tiếp nhận các phản ánh, kiến nghị của doanh nghiệp.

d) Về nhân lực

Rà soát, củng cố, kiện toàn đội ngũ tư vấn viên pháp luật và nguồn nhân lực có liên quan trong công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của đội ngũ tư vấn viên pháp luật và cán bộ, công chức thực hiện công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa tại các bộ, ngành, địa phương theo hướng chuyên sâu, chuyên biệt, được thụ hưởng các chương trình bồi dưỡng kiến thức pháp luật, kỹ năng, phương pháp thực hiện hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp; phát huy vai trò, trách nhiệm xã hội của các tổ chức hành nghề luật, các tổ chức cung cấp dịch vụ pháp luật trong hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa tham gia vào là chủ thể đào tạo, bồi dưỡng cũng như là đối tượng được đào tạo, bồi dưỡng. Nghiên cứu, triển khai chính sách, giải pháp hỗ trợ các tổ chức, cá nhân tham gia mạng lưới dịch vụ pháp lý, tư vấn viên hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa bảo đảm phù hợp, thỏa đáng.

đ) Về điều kiện bảo đảm

- Bố trí kinh phí phù hợp triển khai các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, nhất là ở vùng có điều kiện kinh tế đặc biệt khó khăn.

- Tăng cường đa dạng hóa nguồn lực xã hội tham gia công tác hỗ trợ pháp

lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; có cơ chế, chính sách hỗ trợ khuyến khích các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp tham gia; chú trọng học tập kinh nghiệm, mô hình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp của nước ngoài.

- Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, thực hiện chuyên đổi số trong công tác hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp nhỏ và vừa, coi đây là giải pháp quan trọng để đổi mới, đưa công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa đi vào thực chất, đáp ứng nhu cầu thông tin pháp luật, hỗ trợ pháp lý của doanh nghiệp. Nghiên cứu phương án nâng cấp Trang Thông tin hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp thành Cổng Thông tin hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp theo hướng tích hợp, liên thông với Cổng Thông tin điện tử PBGDPL quốc gia, Cổng Pháp luật quốc gia; thiết lập và vận hành hiệu quả các ứng dụng, phần mềm có tính năng tương ứng dụng trí tuệ nhân tạo và tương tác trực tuyến với doanh nghiệp; mở rộng các kênh thông tin pháp luật cho doanh nghiệp trên các nền tảng mạng xã hội, ứng dụng trên thiết bị di động.

3. Đề xuất, kiến nghị

Trên cơ sở tổng hợp các đề xuất, kiến nghị của các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan, tổ chức liên quan ở trung ương và các địa phương (*cụ thể tại Phụ lục 3*), Bộ Tư pháp có một số đề xuất, kiến nghị như sau:

3.1. Thủ tướng Chính phủ

a) Cho phép Bộ Tư pháp chủ trì xây dựng và trình Chính phủ xem xét, ban hành Nghị định thay thế Nghị định số 55/2019/NĐ-CP ngay sau khi sửa đổi Luật hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa; đồng thời, chủ trì nghiên cứu, xây dựng Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2026-2030 để phù hợp hơn với yêu cầu, bối cảnh mới của Đất nước.

b) Chỉ đạo người đứng đầu các Bộ, ngành, địa phương, cơ quan, tổ chức có liên quan theo thẩm quyền tăng cường và chịu trách nhiệm tham gia thực hiện công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa thuộc phạm vi quản lý; Bộ Tài chính nghiên cứu ban hành Thông tư thay thế Thông tư số 64/2021/TT-BTC ngày 29/7/2021 của Bộ trưởng Bộ Tài chính. Đồng thời, phối hợp chặt chẽ với Bộ Tư pháp triển khai các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa bảo đảm thông suốt trong giải quyết các khó khăn vướng mắc cho doanh nghiệp cũng như triển khai các nhiệm vụ về giải pháp hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

c) Tiếp tục quan tâm bố trí nguồn lực triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, cũng như vận hành của Cổng Pháp luật quốc gia.

Đặc biệt, bổ sung đưa nhiệm vụ của Trung tâm hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp là dịch vụ công thiết yếu, được bảo đảm hoạt động từ ngân sách nhà nước để những chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, đặc biệt là Nghị quyết số 68-NQ/TW được triển khai, thực sự đi vào cuộc sống.

3.2. Các bộ, cơ quan ngang bộ

a) Phối hợp chặt chẽ với Bộ Tư pháp nghiên cứu, xây dựng Nghị định thay thế Nghị định số 55/2019/NĐ-CP, tổng kết Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021 – 2025 và tổ chức Diễn đàn Kinh doanh và Pháp luật hàng năm. Bộ Tài chính nghiên cứu ban hành Thông tư thay thế Thông tư số 64/2021/TT-BTC ngày 29/7/2021 của Bộ trưởng Bộ Tài chính hướng dẫn lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước phục vụ hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

b) Chỉ đạo thực hiện đầy đủ nhiệm vụ hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa thuộc phạm vi, lĩnh vực quản lý; đổi mới nội dung, hình thức hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa phù hợp với điều kiện thực tiễn; tăng cường hỗ trợ pháp lý cho các doanh nghiệp nhỏ, siêu nhỏ, hộ kinh doanh, ưu tiên chủ doanh nghiệp, hộ kinh doanh là thanh niên, phụ nữ, nhóm yếu thế, đồng bào dân tộc thiểu số, miền núi, biên giới, hải đảo và các mô hình kinh doanh bao trùm, tạo tác động xã hội...

c) Phối hợp với Bộ Tư pháp đề xuất, triển khai giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động của mạng lưới tư vấn viên pháp luật hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; tổ chức tập huấn, bồi dưỡng kiến thức pháp luật mới, pháp luật chuyên sâu liên quan trực tiếp đến hoạt động của doanh nghiệp và kỹ năng hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa cho cán bộ, công chức làm công tác thực thi pháp luật cho doanh nghiệp nhỏ và vừa thuộc phạm vi quản lý.

d) Thực hiện nghiêm các nhiệm vụ được giao về xây dựng, triển khai Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Quyết định số 81/QĐ-TTg ngày 19/01/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021 – 2025; Quyết định số 345/QĐ-TTg ngày 05/4/2023 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021 – 2030”; phối hợp với Bộ Tư pháp tổ chức thực hiện các hoạt động và đánh giá hiệu quả của các chương trình, đề án về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp vừa và nhỏ trong phạm vi, lĩnh vực của bộ, cơ quan

ngang bộ.

3.3. Đối với Tòa án nhân dân tối cao

Đề nghị Tòa án nhân dân tối cao phối hợp với Bộ Tư pháp xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật dữ liệu về bản án, quyết định của tòa án phục vụ xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật, khai thác và sử dụng cơ sở dữ liệu pháp luật cho hoạt động hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp nhỏ và vừa theo đúng quy định.

3.4. Đối với các cơ quan, tổ chức đoàn thể ở trung ương

Đề nghị Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, Hiệp hội doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam, Hiệp hội pháp chế doanh nghiệp Việt Nam, các hiệp hội, hội doanh nghiệp, tổ chức đại diện cho doanh nghiệp khác trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ và quy định của pháp luật có liên quan tăng cường phối hợp với Bộ Tư pháp, các bộ, ngành, địa phương thực hiện các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp vừa và nhỏ; phối hợp tổng kết Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021 – 2025 và nghiên cứu, đề xuất, sửa đổi, bổ sung Nghị định số 55/2019/NĐ-CP để tạo cơ sở pháp lý triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trong thời gian tới được đồng bộ, hiệu quả, đáp ứng nhu cầu hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp theo tinh thần của Nghị quyết số 41-NQ/TW và Nghị quyết số 66/NQ-CP.

3.5. Đối với Ủy ban nhân dân cấp tỉnh

a) Chỉ đạo các sở, ngành, cơ quan, tổ chức liên quan tại địa phương nghiên cứu, đề xuất, cho ý kiến sửa đổi, bổ sung Nghị định số 55/2019/NĐ-CP.

b) Trên cơ sở kết quả tổng kết 05 năm thực hiện Nghị định số 55/2019/NĐ-CP, chủ động rà soát, triển khai các giải pháp khắc phục bất cập, hạn chế trong tổ chức thi hành Nghị định trên địa bàn, bảo đảm trọng tâm, trọng điểm, thực chất và bố trí kinh phí thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ được giao.

c) Chỉ đạo, tổ chức triển khai có hiệu quả các nhiệm vụ được giao tại Quyết định số 81/QĐ-TTg ngày 19/01/2021 và Quyết định số 345/QĐ-TTg ngày 05/4/2023 của Thủ tướng Chính phủ; phối hợp Bộ Tư pháp tổng kết Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021 – 2025.

d) Tổ chức tập huấn, bồi dưỡng kiến thức pháp luật chuyên sâu, kỹ năng hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa cho công chức làm công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn.

đ) Đánh giá, sơ kết, tổng kết công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, phát hiện hình thức, mô hình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa sáng tạo, thiết thực, hiệu quả, phù hợp với từng nhóm doanh nghiệp; tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, chuyên đổi số, chú trọng đa dạng hóa nguồn lực xã hội trong công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Trên đây là Báo cáo của Bộ Tư pháp tổng kết 05 năm thực hiện Nghị định số 55/2019/NĐ-CP ngày 24/6/2019 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, Bộ Tư pháp trân trọng báo cáo Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ. / *al*

Nơi nhận:

- Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ (để báo cáo);
- Phó Thủ tướng Chính phủ Lê Thành Long (để báo cáo);
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Văn phòng Chính phủ;
- Các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Tòa án nhân dân tối cao;
- Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố;
- Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, Hiệp hội doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam, các hiệp hội, hội doanh nghiệp, tổ chức đại diện cho doanh nghiệp;
- Cổng Thông tin điện tử Bộ Tư pháp (để đăng tải);
- Lưu: VT, PB&TG.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Nguyễn Thanh Ngọc